

בס"ד. שיחת אור ליום ועש"ק פ' ויקהל, כ"ד אדר ראשון ה'תשנ"ב
– לאחר תפילת ערבית –

הנחה בלתי מוגה

א. "פותחין בברכה" –

והרי הברכה הכי גדולה היא – שההבטחה דהקהלת בני ישראל מארבע כנפות הארץ כבר החלה להתקיים בפשטות, ועד שרואים זאת בעיני בשר, וזה התחיל כבר משך זמן לפני זה, וכעת נמצאים אנו כבר – כך צריכים לקוות – בסיום הענין, ביום השישי לפרשת "ויקהל".

וההתחלה בזה החלה הרבה לפני יום ראשון דפרשת ויקהל שנה זו, כפי שראינו זאת בפועל – ע"י ה"קִיבוץ גלויות" מכמה מקומות ומכמה מדינות – לארצנו הקדושה.

ו"קִיבוץ גלויות" זה הי' "בחסד וברחמים": לא כפי שהי' בעבר, שהי' צורך לברוח בהחבא ("לויפן און באַהאַלטן זיך און אויסבאַהאַלטן זיך") מאותם מדינות [ועד שגם עתה נשארה עדיין מדינה אחת (או שתי מדינות), שהיציאה ממנה צריכה להיות ע"י בריחה, והיא כרוכה בסכנה], אלא כפי שהי' עתה ברוב העולם, ש"רובו ככולו!"

ומכיון שכן – הרי זה משפיע ג"כ על אלו הבורחים מתוך סכנה, שהם כולם ינצלו ג"כ, ואדרבה – יגיעו לארצנו הקדושה, ושם תהי' להם מנוחת הנפש ומנוחת הגוף אמיתית.

כולל גם – בנוגע לאלה שהגיעו כבר לארץ הקודש במשך הזמן לפני זה, שהם קיבלו כבר את מנוחת הנפש ומנוחת הגוף מיד בהגיעם לשם, ובפרט בהשוואה למצבם ומעמדם במדינות ובמקומות שהיו בהם לפני זה.

ב. והנה, ענין זה – כמו כל ענין – קשור עם עבודתו של יהודי. וממילא מובן, שיהודי צריך להשתתף בזה, וההשתתפות צריכה להיות דוקא מתוך שמחה וטוב לבב, ומתוך הרחבה:

אחד הענינים בזה – ע"י שהוא מתחיל את העבודה עם עצמו, היינו, שהוא מקהיל ("ויקהל") יחד את כל כחות הנפש, שהם יהיו כולם יחדיו באופן של "שקל ה)קודש"³.

וכמודגש ג"כ בהתחלת פרשת "כי תשא", שה"כופר נפשו"⁴ (בלשון יחיד, ועד"ז "לכפר על נפשותיכם"⁵ בלשון רבים) הוא ע"י נתינת "מחצית השקל" (עשר גרה).

(1) ע"פ פתיחת אגה"ק ס"א. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 641 הערה ד"ה פותחין בברכה. וש"נ.
(2) נזיר מב, רע"א. וש"נ.
(3) ל, יג.
(4) שם, יב.
(5) שם, ט"ז.

ג. ומיד בהמשך לזה, מפרט הפסוק⁶, ש"העשיר לא ירבה והדל לא ימעט", אלא יש לתת דוקא מחצית השקל.

וביחד עם זה – ישנו פלא גדול: מדוע צריך הכתוב להקדים ולהתחיל בשוויו של שקל שלם – "עשרים גרה השקל"⁷, בה בשעה, שהפסוק עצמו מדגיש שצריכים לתת "מחצית השקל" דוקא, ומבהיר ("און באוואַרנט") מיד ש"העשיר לא ירבה"!⁸

אלא מובן, שבזה ישנה הוראה – שהתחלה צריכה להיות "עשרים גרה השקל":

כאשר יהודי נעמד למנין, הנה אע"פ שמונים אותו (באופן פרטי), והמנין נעשה ע"י הקב"ה בעצמו (וכמדובר כמה פעמים) – צריך הוא לדעת, שמציאותו היא מציאות אמיתית אך ורק כאשר מקיים את מצות "ואהבת לרעך כמוך"⁹,

וכפי שאדמו"ר הזקן מביא בהקדמתו לעבודת התפילה, ובאופן שהכניס את זה בסידור התפילה (שהוא דבר השווה לכל נפש) – שצריך להיות "ואהבת לרעך כמוך"; ובזה גופא, הרי הוא מדויק בסידורו, שענין זה מוכרח להיות ג"כ בדיבור ובפה ("נכון לומר"), ד"עקימת שפתיי הוי מעשה"⁹, היינו, שהוא מדגיש מיד במעשה בפועל שלו, שהוא יודע שהוא אך ורק "מחצית השקל", ובכדי להיות דבר שלם – עליו להתאחד עם "מחצית" נוספת!

והרי, כל אחד צריך להיות "דבר שלם", שהרי בקדשים צריכים הכלים להיות שלימים דוקא¹⁰; ואע"פ כ' אומרים שכאן צריך להיות "מחצית השקל", ואדרבה – דוקא מ"מחצית השקל" הביאו את כל הקרבנות¹¹, שכל אחד מהם צריך להיות "תמים" ושלם דוקא¹², וכמו כן הבאת הקרבנות צריכה להיות בכלים שלימים דוקא, שהם כל הכלים שבהם נעשתה העבודה במשכן, ואח"כ – בבית המקדש הראשון, ובבית המקדש השני, והעיקר – והוא העיקר – ב"מקדש אדני-כוננו ידיך"¹³, בית המקדש השלישי והמשולש.

וביחד עם זה, מדגיש כל יהודי שהוא אך ורק "מחצית". והדגשה זו היא גם בעשייתו, ועד שכל כולו מונח בזה ("אז אין דערויף לייגט ער זיך אריין"), היינו, שבדיוק כמו שמונח אצלו בפשיטות, שמאחר והקב"ה אמר שצריכים לתת עשר גרה, הוא לא יתן פחות מזה ("לא ימעט") רחמנא ליצלן וחס ושלום – כמו כן צריכה להיות בענין זה ההדגשה שהוא אך ורק "מחצית" ("לא ירבה"), שזהו הענין ד"לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה"¹⁴.

פסולי המוקדשין פ"ג ה"כ.

(6) שם, טו.

(11) שקלים פ"ד מ"א. רמב"ם הל' שקלים פ"ד ה"א.

(7) שם, יד.

(12) ראה רמב"ם ריש הל' איטורי מזבח.

(8) קדושים יט, יח. וראה לקו"ש חכ"ה ע' 374. וש"נ.

(13) בשלח טו, יז ובפרש"י.

(9) סנהדרין סה, א.

(14) תהלים נא, יט.

(10) ראה רמב"ם הל' כלי המקדש פ"א ה"ג י"ד. הל'

והיינו, שצריך להיות דוקא באופן כזה, שבשלימות שבו ניכר בהדגשה שאף שזהו "עשר גרה", אבל ההדגשה היא בזה שה"עשר גרה" אינו ענין של "עשר" בפני עצמו, אלא זהו רק חלק ו"חציי", וה"חציי" נעשה לדבר אחד כאשר ביחד עם ה"חציי" מתאחד ("שטעלט זיך צוזאַמען") "חציי" נוסף, ע"י קיום מצות "ואהבת לרעך כמוך", ואז נעשה "שקל הקודש" – דבר שלם (שהרי ענין שבקדושה צריך להיות דבר שלם).

ד. ונוסף למצוה זו עצמה ("ואהבת לרעך כמוך"), הרי גם את "מחצית השקל" מנצל היהודי לקיום מצוה, ואדרבה – מזה דוקא הביאו את כל הקרבנות (כנ"ל).

ובהדגשה יתירה בעמדנו עתה כבר בערב שבת פרשת שקלים, שבה יקראו את פרשת שקלים, אשר, משקלים אלו הביאו את כל הקרבנות, ובודאי נביא מהם ג"כ את הקרבנות בבית המקדש השלישי, שגם הם צריכים להיות מנדבותיהם של ישראל דוקא.

ולכן ג"כ קוראים פרשה זו בתורה – בכדי להזכיר ולעורר ולהדגיש לבני ישראל עוד הפעם, שידעו, דמכיון שנמצאים בפרשת שקלים, הכוונה צריכה להיות בענינה העיקרי דפרשת שקלים – שבהגיע ראש חודש ניסן מביאים מ"מחצית השקל" – את כל הקרבנות שצריכים להיות דוקא שלימים, ומביאים אותם בבית המקדש השלם בתכלית השלימות, שזהו דוקא ב"מקדש אדני-כוננו ירך", בבית המקדש השלישי ובבית המקדש המשולש.

ה. והנה, מכיון שנמצאים אנו כבר בערב שבת קודש פרשת שקלים ועדיין נמצאים בגלות – נעשה ג"כ מעין הענין ד"שקלים" (ועד שתיכף ומיד תהי' זו גם התחלת הענין, ובאופן של עשי' בפשטות), ע"י שעושים כל א' מכם שליח – ומשתפים אותו ומעוררים אותו – לנתינה לענין של צדקה.

והרי זה (ענין הצדקה) הוא ענינה של פרשת שקלים, ומנהג נתינת ג' "מחצית השקל",

אשר, נתינה זו נעשית במיוחד גם בזמן ד"אכתי עבדי אחשורוש אנן"¹⁵, שאז מנהג ישראל לתת באופן של שלשה דוקא, ג' "מחצית השקל"¹⁶ (כמדובר כמה פעמים).

ומנהג זה כולל את כל ישראל, ועכ"פ – כל אחד מבין עשרים שנה ומעלה, או עוד קודם לכן – החל מ"ג שנה.

ומה טוב ומה נעים – שיחנכו ג"כ ילדים לתת ג' מחצית השקל מכספם שלהם, ובאופן שההורים עוזרים להם שיהי' להם מספיק כסף כדי שישאר להם לצרכיהם, ולא יחסר להם כלום, ויהי' להם את ג' "מחצית השקל" מתוך הרחבה.

(16) רמ"א או"ח ר"ס תרצד.

(15) מגילה יד, א.

ו. ועוד והוא העיקר – שהדיבור בכל ענינים אלו יזרו את קיומם בפועל, ובפרט לאחר ההכרזה שנמצאים כבר בערב שבת קודש פרשת שקלים!

ובזה מיתוסף עוד יותר – בכואנו מהשבת שלפני זה, פרשת "כי תשא את ראש בני ישראל", שבה מסופר גם אודות הענין ד"קרן עור פניו"¹⁷ (של משה), שכן, זה קשור עם הענין שיהי' בכל יהודי ובכאו"א מישראל, ע"י ה"משה" שבקרב כל איש ישראל¹⁸, וכל אשה ישראלית, כולל אפילו טף – שבכולם יהי' הענין ד"קרן עור פני משה"¹⁹.

אלא שאז לא יהי' צורך בשום "מסוה"²⁰, כיון שכל הארץ יראו את הגילוי שיהי' בכל העולם כולו, שכאו"א יראה – "והיו עיניך רואות את מוריך"²¹, וזה יפעל בכל העולם כולו, שכל העולם יהי' – עצמות ומהות!... (כמדובר כמה פעמים).

ז. ועוד ועיקר – תיכף ומיד ממש.

ובמיוחד ע"י ענין הצדקה שיתנו לכל א' מכם על מנת שישתמש בזה לנתינת הצדקה, ואח"כ גם יוסיף מדילי', החל מנתינת הצדקה מיד בערב שבת קודש, שכן, זהו זמן המסוגל לענין הצדקה, כמדובר כמה פעמים.

ועוד והוא העיקר, שזהו עת המסוגל ביותר וביותר לביאת הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש!

ו"בנערינו ובזקנינו"²² יתקיים ה"ויקהל" בפשטות – שהקב"ה מלקט את כל בני ישראל ע"י משה רבינו, ש"הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון"²³, וע"י בחי' "משה רבינו" שבכל יהודי, הוא מלקט את ה"משה" שבקרב כל אחד ואחת מישראל, באנשים ובנשים ובטף, ועושה מכולם "קהל גדול ישובו הנה"²⁴.

ויהי רצון, שיקויים ה"ויקהל" בפשטות, "קהל גדול ישובו הנה" – לארצנו הקדושה, "בנערינו ובזקנינו". בבנינו ובבנותינו²²; וענין הצדקה יזרו וימהר את זה עוד יותר.

ונמצאים בארצנו הקדושה, ושם – בירושלים עיר הקודש, ובהר הקודש, ובבית המקדש השלישי והמשולש,

ותיכף ומיד ממש – עוד במוצאי יום החמישי, ועוד בהתחלת יום השישי – נזכה להשלימות דאלף השישי, ששלימותו היא הגאולה האמיתית והשלימה,

וזו נעשית ג"כ הכנה קרובה "ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"²⁵,

22 בא י, ט.

23 ראה שמו"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א. שעה"פ להאריז"ל פ' ויחי. תו"א משפטים עה, ב. לקו"ש חי"א ע' 8 ואילך.

24 ירמי' לא, ז.

25 תמיד בסופה.

17 תשא לד, כט ואילך.

18 ראה תניא רפמ"ב.

19 תשא שם, לה.

20 שם, לג-לד.

21 ישע"י ל, כ. וראה תניא פל"ו (מו, א).

והיכה ומיד ממש – זוכים לכל ענינים אלו בפשטות!

[אח"כ נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א לכאו"א מהנאספים שיחיו שני שטרות של דולר,
לתת אותם (או חילופם) לצדקה, ובהוספה מדיילי].

